

COMISIA NAȚIONALĂ DE STRATEGIE ȘI PROGNOZĂ

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL I 2024
PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ**

- martie 2024 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL I 2024 PE BAZA ANCHETEI DE CONJUNCTURĂ

Tendințe generale

Pentru primul trimestru al anului curent se prevede o scădere a activității industriale, însoțită de reduceri ale productivității muncii, comparativ cu perioada similară a anului anterior, în contextul problemelor legate de menținerea blocajelor în lanțurile de aprovizionare și distribuție, precum și de valorile încă ridicate la care sunt cotate materiile prime.

Astfel, **analiza evoluției industriei în trimestrul I raportat la perioada corespunzătoare din anul precedent**, conform estimărilor agenților economici din eșantion, indică o tendință de reducere în special în ceea ce privește producția industrială și a stocurilor de produse finite, precum și a productivității muncii, în timp ce volumul cifrei de afaceri deflatate cu indicii prețurilor producției industriale va crește mai ales pentru piața internă.

Tabel nr.1 Evoluția principalilor indicatori din industrie

- modificări procentuale față de perioada corespunzătoare; % -

	2023					2024
	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	An	Trim. I
1. Producția industrială*	-3,2	-3,7	-3,1	-1,8	-3,0	-5,1
2. Cifra de afaceri** – total	-12,2	-8,0	-0,5	4,4	-4,3	6,0
➤ intern	-14,0	-9,6	1,4	7,8	-4,0	8,4
➤ extern	-5,5	-3,3	-3,8	-2,7	-3,9	0,4
3. Stocurile de produse finite	14,4	5,9	-7,9	-12,4	-0,3	-21,7
4. Numărul mediu de salariați	0,4	0,5	0,2	-0,1	0,3	0,6
5. Productivitatea muncii	-4,1	-4,3	-3,4	-1,5	-3,3	-6,0

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul I 2024 – rezultatele din ancheta de conjunctură

*serie brută

**deflatată cu indicii prețurilor producției industriale

În ceea ce privește producția industrială și productivitatea muncii se anticipează de către agenții economici scăderi ridicate de 5,1%, respectiv 6,0%, concomitent cu creșteri de 6,0% ale cifrei de afaceri pe total, pe baza unei majorări de 8,4% a cifrei de afaceri pe piața internă, și de doar 0,4% în ceea ce privește cifra de afaceri pe piața externă.

Stocurile de produse finite pot avea o scădere mai amplă, de peste 21%, în contextul anticipat de agenții economici, evoluție previzibilă avându-se în vedere majorări succesive din primul trimestru pentru perioada 2022-2023.

Pentru numărul mediu de salariați se estimează o creștere de 0,6% a efectivului acestora, care împreună cu scăderea producției industriale ar putea conduce la o reducere a productivității muncii de 6,0%.

Referitor la **primul trimestru al anului curent comparativ cu trimestrul anterior**, agenții economici indică o evoluție negativă pentru majoritatea indicatorilor din sfera industrială, și anume a producției industriale și a cererii totale, cu accent pe piața internă și, în aceeași măsură, a productivității muncii. Se pot observa estimări în sfera pozitivă doar pentru cifra de afaceri destinată pieței externe și pentru numărul mediu de salariați.

Tabel nr.2 Evoluția trimestrială a principalilor indicatori din industrie

- modificări procentuale față de trimestrul anterior -

	2023				2024
	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV	Trim. I
1. Producția industrială*	0,0	-0,2	-2,0	0,4	-3,3
2. Cifra de afaceri** – total	-4,5	9,9	-1,7	1,2	-3,0
➤ intern	-7,8	15,3	1,6	-0,2	-7,3
➤ extern	1,7	-0,9	-7,2	4,0	4,9
3. Stocurile de produse finite	7,6	-15,3	-2,8	-1,1	-3,9
4. Numărul mediu de salariați	0,5	0,2	-0,3	-0,5	1,3
5. Productivitatea muncii	-0,4	-0,2	-1,6	0,8	-4,9

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

* serie brută

**deflatată cu indicele prețurilor producției industriale

Pentru trimestrul I 2024 – rezultatele din ancheta de conjunctură

Astfel, agenții economici previzionează pentru trimestrul I 2024, comparativ cu trimestrul anterior, o continuare a reducerii producției industriale, de 3,3%, ce evidențiază problemele existente în sfera industrială, respectiv o cerere modestă și prețuri încă ridicate pentru bunurile energetice. În același timp, pentru cifra de afaceri pe total industrie se anticipează o scădere de 3,0%, avându-se în vedere diminuarea importantă, de 7,3%, a cifrei de afaceri pe piața internă, în timp ce cererea externă va crește cu 4,9%, continuând tendința manifestată în ultimul trimestru al anului trecut.

În același context, agenții economici apreciază că volumul stocurilor de produse finite se va reduce cu 3,9%, evoluție previzibilă în contextul unei scăderi atât a producției

industriale, cât și a cifrei de afaceri pe total. În același timp, se estimează că numărul mediu al salariaților va crește cu 1,3%, evoluție care, împreună cu reducerea estimată de 3,3% a producției industriale, va determina o scădere de 4,9% a productivității muncii.

Analiza detaliată a principalilor indicatori rezultați din ancheta de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială

În cel de-al patrulea trimestru al anului 2023, producția industrială a crescut ușor, cu 0,4% față de trimestrul anterior, această evoluție situându-se sub așteptările inițiale pentru acest indicator (2,4%), iar comparativ cu trimestrul IV 2022 s-a înregistrat o reducere de 1,8%. Diferența de 2 puncte procentuale dintre realizările statistice față de trimestrul precedent ale producției industriale și estimarea inițială de 2,4% s-a datorat evoluției sub predicțiile inițiale a unor ramuri a căror activitate continuă să fie destul de dificil de anticipat de către agenții economici, în contextul condițiilor existente pe piață și pe fondul unei persistări prelungite a stării de incertitudine din mediul socio-economic actual.

Cele mai importante diferențe pot fi menționate în cazul anumitor ramuri industriale care au avut o evoluție sub nivelul estimărilor, deoarece au fost prevăzute majorări de amplitudini mai mari, rezultând creșteri mai reduse și anume: tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (13,1 puncte procentuale), prelucrarea lemnului (8,3 puncte procentuale), fabricarea produselor textile (7,9 puncte procentuale), alte activități industriale (4,4 puncte procentuale), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (2,2 puncte procentuale) sau au fost trei situații în care au fost prognozate creșteri și au rezultat în final scăderi, cum ar fi: fabricarea substanțelor și a produselor chimice (11,7 puncte procentuale), fabricarea produselor de cocserie (10,3 puncte procentuale), fabricarea produselor de tutun (3,5 puncte procentuale).

Au existat și cazuri pentru care au fost prognozate scăderi mai modeste ale producției industriale și au rezultat reduceri mai pronunțate ale acesteia, cum ar fi: fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (8,4 puncte procentuale), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (4,5 puncte procentuale), extracția cărbunelui superior și inferior (3,7 puncte procentuale) sau industria metalurgică (2,8 puncte procentuale).

Totodată, sunt de remarcat mai multe situații distincte în evoluția ramurilor industriale, la nivelul anului 2023, comparativ cu anul 2022, și anume posibilitatea ca unele sectoare să fi realizat creșteri sau scăderi similare pe parcursul anului, dar și existența unor evoluții opuse ale altor ramuri industriale în cadrul cei doi ani analizați.

Tabel nr. 3 Producția industrială – evoluție pe ramuri la nivel de an

- an/an anterior -

2023	2022	Ramuri industriale	
↗	↗	fabricarea calculatoarelor	
		fabricarea autovehiculelor de transport rutier	
		repararea și întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor	
		alte activități industriale	
		industria alimentară	
↘	↘	fabricarea de mașini, utilaje și echipamente	
		extracția minereurilor metalifere	
		fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie	
↘	↗	tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	
		prelucrarea lemnului	
		fabricarea produselor textile	
		fabricarea de mobilă	
		tăbăcirea și finisarea pieilor	
	↘	↘	extracția cărbunelui superior și inferior
			industria metalurgică
			fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
			industria construcțiilor metalice și a produselor din metal

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

La nivelul anului 2023, producția industrială s-a redus cu 3,0%, comparativ cu anul anterior, în contextul scăderii cererii atât pe piața internă, dar și pe cea externă. Cele mai semnificative scăderi ale producției industriale au fost înregistrate în ramuri precum: tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-16,5%, avându-se în vedere o cerere internă scăzută de 7,4%), prelucrarea lemnului (-15,9%, cauza principală regăsindu-se în prețurile ridicate ale materiilor prime, comenzile externe reducându-se cu 31,6%), fabricarea produselor textile (o reducere de 13,3%, în contextul în care fabricile românești de textile continuă să resimtă presiunea costurilor ridicate în domeniu și pierd teren în fața altor țări cu produse textile mai ieftine, ce oferă prețuri mai mici clienților retailerilor), industria metalurgică (o scădere de 12,4%, valoarea crescută a prețurilor produselor energetice continuând să fie un factor important în reducerea producției acestei ramuri, iar comenzile interne au scăzut cu 10,6%), fabricarea de mobilă (-12,2%, în contextul unor scăderi de 16,5% a comenzilor externe).

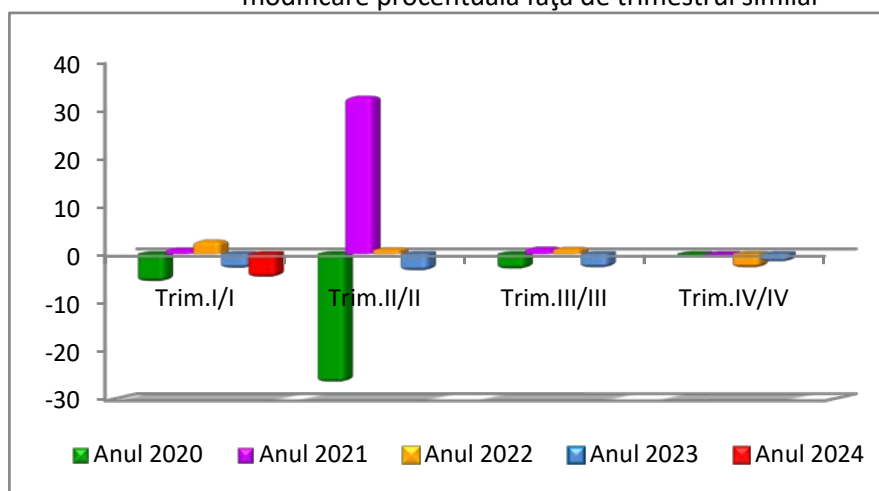
La polul opus, au existat și câteva ramuri industriale care au înregistrat creșteri ale producției la nivelul anului 2023, dintre care amintim: fabricarea calculatoarelor (10,3%, în coroborare cu măriti de 21,3% a cererii interne), fabricarea autovehiculelor de transport rutier (4,2%, pe baza unei cereri interne în creștere cu 6,6%, față de anul 2022), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (4,1%, în contextul unei majorări

importante a cifrei de afaceri destinate pieței externe de 32,4%), alte activități industriale (3,1%, avându-se în vedere o majorare de 52,7% a cererii interne ale acestei ramuri).

Analiza conjuncturală realizată de agenții economici pentru primul trimestru al anului curent estimează o scădere de 3,3% a producției industriale, față de trimestrul anterior. În aceste condiții, producția industrială va scădea cu 5,1% comparativ cu trimestrul similar.

Grafic nr. 1 Dinamica volumului producției industriale

- modificare procentuală față de trimestrul similar -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

Din procesul de prelucrare a datelor, în care se au în vedere intervalele de creștere/scădere, cuprinse în chestionarul completat de agenții economici din eșantion și stabilite pentru evoluția din perioada ianuarie - martie, au rezultat estimări ale producției industriale pentru trimestrul I al anului curent, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului trecut, care ilustrează următoarele evoluții:

- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere mai mare de 20%**:
 - repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor;
 - tăbăcirea și finisarea pieilor;
 - activități de servicii anexe extracției;
 - fabricarea produselor din tutun;
 - fabricarea de mașini, utilaje și echipamente.
- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 20% și 10%**:
 - fabricarea articolelor de îmbrăcăminte;
 - fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice;
 - tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor;
 - fabricarea autovehiculelor de transport rutier;
 - extracția cărbunelui superior și inferior;
 - fabricarea produselor textile.

- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 10% și 5%**:
 - extracția minereurilor metalifere;
 - fabricarea altor produse din minerale nemetalice;
 - alte activități extractive;
 - fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice.

- Ramuri pentru care se așteaptă o **scădere între 5% și 0%**:
 - fabricarea băuturilor;
 - fabricarea produselor de cocserie;
 - industria metalurgică;
 - industria construcțiilor metalice și a produselor din metal;
 - industria energetică;
 - extracția petrolului brut și a gazelor naturale.

- Ramuri pentru care se așteaptă o **creștere între 0% și 5%**:
 - fabricarea de mobilă;
 - prelucrarea lemnului;
 - fabricarea echipamentelor electrice;
 - fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice;
 - alte activități industriale.

- Ramuri pentru care se așteaptă o **creștere între 5 și 10%**:
 - fabricarea substanțelor și a produselor chimice;
 - industria alimentară;
 - fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie.

- Ramuri pentru care se așteaptă o **creștere peste 10%**:
 - fabricarea altor mijloace de transport.

Cifra de afaceri

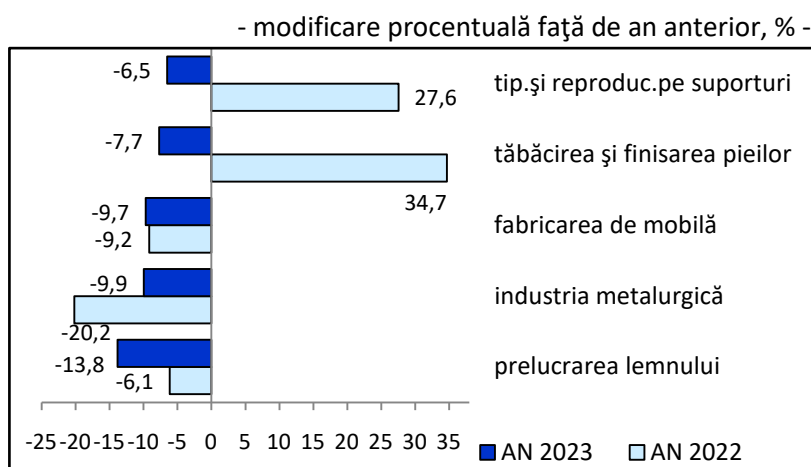
Cifra de afaceri totală în industrie a cunoscut o reducere de 0,5% în termeni nominali în trimestrul IV 2023 comparativ cu aceeași perioadă din anul precedent, iar în termeni reali, a înregistrat o creștere de 4,4%, avându-se în vedere reducerea de 4,8% a prețurilor de producție totale în trimestrul de analiză. Comparativ cu trimestrul anterior, se poate menționa o creștere de 1,2% a cifrei de afaceri pe piața totală, după o reducere de 1,7% în trimestrul III al anului 2023. Astfel, rezultatele la nivelul anului 2023 indică o scădere de 4,3% a cifrei de afaceri totale în volum față de anul anterior.

Pe ansamblul anului 2023, față de anul 2022, mai multe ramuri au înregistrat scăderi ale volumului cifrei de afaceri pe total industrie, cele mai pronunțate regăsindu-se în sectoare precum: prelucrarea lemnului, industria metalurgică, fabricarea de mobilă,

tăbăcirea și finisarea pieilor, tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor, fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, dar putem menționa și pe cele cu reduceri mai mici, și anume: industria alimentară, fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie.

Au existat și creșteri ale volumului cifrei de afaceri totale la nivelul anului 2023, din care cele mai semnificative au fost în cazul ramurilor: fabricarea produselor din tutun (50,2%), alte activități industriale (28,4%), extracția petrolului brut și a gazelor naturale (17,7%), fabricarea altor mijloace de transport (14,9%), fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (10,6%).

Grafic nr. 2 Dinamica cifrei de afaceri totale în ramurile cu cele mai importante scăderi

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

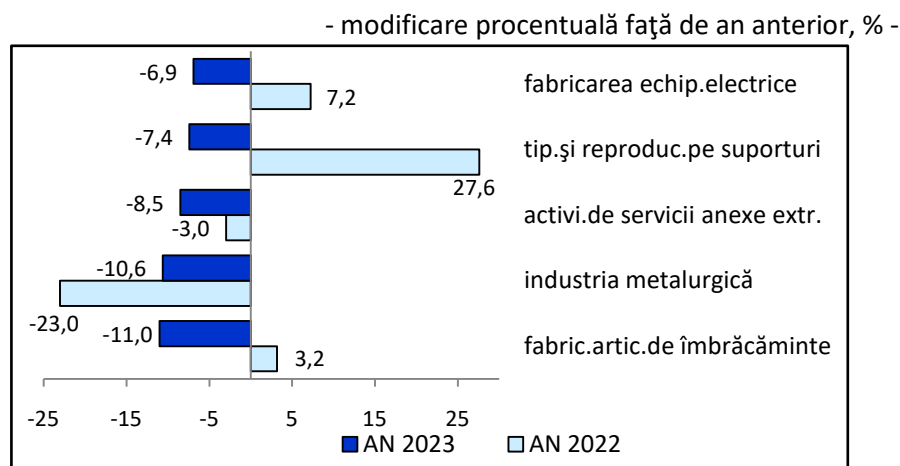
În primul trimestru al anului curent, agenții economici anticipează o reducere de 3,0% a cererii totale în industrie față de trimestrul precedent, în contextul unor evoluții negative prevăzute în sectorul industrial la început de an. Comparativ cu trimestrul I 2023, se preconizează o majorare de 6,0% a cererii pe total industrie, avându-se în vedere și un efect de bază, respectiv scăderile importante consemnate la începutul anului 2023 (-12,2%).

Volumul cifrei de afaceri din industrie pentru piața internă a înregistrat o ușoară scădere, de 0,2% în trimestrul IV al anului 2023, comparativ cu trimestrul precedent, ce urmează după două trimestre de creșteri succesive. Comparativ cu aceeași perioadă din anul precedent s-a consemnat o majorare importantă de 7,8% a cifrei de afaceri pe piața internă, avându-se în vedere și o scădere de 6,2% a prețurilor de producție industrială pentru această destinație din trimestrul IV 2023. Astfel, la nivelul anului 2023 se menționează o reducere de 4,0% a cifrei de afaceri pe piața internă.

Pentru anul 2023, comparativ cu anul 2022, mai mult de jumătate dintre ramurile industriale au înregistrat scăderi ale cifrei de afaceri pe piața internă, unele dintre acestea înregistrând reduceri mai ample, și anume: fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, industria metalurgică, activități de servicii anexe extracției, tăbăcirea și finisarea pieilor, tipărirea și

reproducerea pe suporturi a înregistrărilor, fabricarea echipamentelor electrice.

Grafic nr. 3 Dinamica cifrei de afaceri pentru piața internă în ramurile cu cele mai importante scăderi

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

De menționat ar fi și creșterile volumului cifrei de afaceri pentru piața internă consemnate în anumite sectoare industriale, majorări mai mari de 20% fiind evidențiate în cazul următoarelor ramuri: alte activități industriale (52,7%), fabricarea produselor din tutun (28,2%), fabricarea altor mijloace de transport (26,0%), fabricarea produselor textile (23,9%), fabricarea calculatoarelor (21,3%).

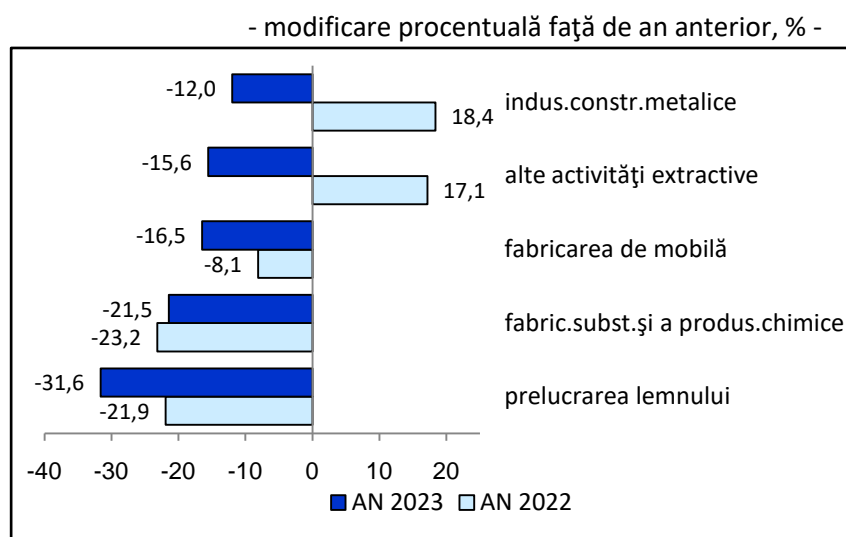
Agenții economici din eșantion estimează pentru primul trimestru al anului curent o reducere importantă de 7,3% a cifrei de afaceri pe piața internă față de trimestrul anterior, continuându-se tendința de scădere a acestui indicator din ultimul trimestru al anului anterior. Prin raportare la trimestrul corespunzător din anul 2023, se prevede o creștere semnificativă de 8,4% a cererii interne, luându-se în calcul și reducerea de 14%, din primele trei luni ale anului trecut.

Cifra de afaceri din industrie pentru piața externă a consemnat o creștere de 4,0% în trimestrul IV 2023, față de trimestrul anterior, iar comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2023, o scădere de 2,7%, rezultând la nivelul anului trecut o reducere de 3,9%.

La nivel de ramuri industriale, în anul 2023 față de anul anterior, majoritatea acestora au înregistrat scăderi ale cifrei de afaceri pentru piața externă, unele dintre acestea depășind pragul de 12%, și anume: prelucrarea lemnului, fabricarea substanțelor și a produselor chimice, fabricarea de mobilă, alte activități extractive sau industria construcțiilor metalice..

La polul opus, au fost înregistrate și creșteri, dintre care majorări semnificative de peste 10% ale volumului cifrei de afaceri pentru piața externă în sectoare industriale precum: fabricarea produselor din tutun (128,4%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (32,4%), fabricarea produselor farmaceutice de bază (10,2%), aceste ramuri economice reușind să-și mențină ridicate cotele de piață externă pe parcursul anului trecut.

Grafic nr. 4 Dinamica cifrei de afaceri pe piața externă în ramurile cu cele mai importante scăderi

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

La nivelul primului trimestru al anului curent, conform estimărilor agenților economici, se așteaptă o majorare de 4,9% a volumului cifrei de afaceri pentru piața externă, față de trimestrul anterior, ceea ce ar continua creșterea realizată în ultimul trimestru al anului la nivelul cererii externe. În ceea ce privește raportarea la trimestrul corespunzător din anul trecut, se prevede o ușoară creștere, de 0,4%, ca urmare a unui efect de bază, cererea externă contractându-se cu 5,5% în trimestrul I 2023.

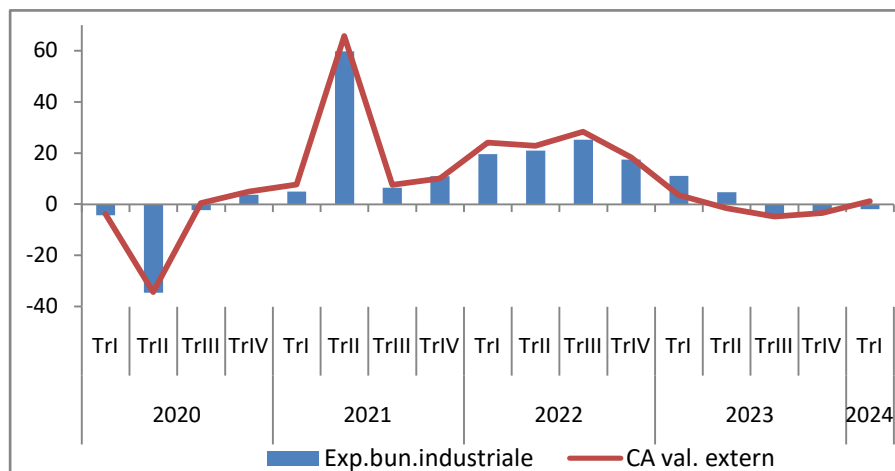
La nivelul primelor două trimestre ale anului 2023, ritmul **exporturilor de bunuri** a depășit în dinamică evoluția valorică a cifrei de afaceri externe, tendință ce a fost inversată, în cel de-al treilea trimestru al anului trecut, iar în trimestrul IV 2023 s-a înregistrat o diferență de 0,5 puncte procentuale între cei doi indicatori, în favoarea exportului de bunuri industriale, ambii indicatori având o evoluție negativă, raportată la perioadele corespunzătoare de evoluție.

Astfel, la nivelul întregului an 2023, exportul de bunuri industriale, a cărui dinamică a fost de 1,6%, comparativ cu anul anterior, s-a situat cu 3,2 puncte procentuale peste ritmul de evoluție al cifrei de afaceri externe valorice (-1,6%, față de anul 2022).

Această tendință este posibil să se inverseze în primul trimestru al anului 2024, când exportul de bunuri industriale se preconizează a se reduce cu circa 2%, pe când ritmul cifrei de afaceri valorice externe este estimat să crească cu 1,1%, față de trimestrul I 2023. În consecință, evoluția exportului de bunuri industriale s-ar situa cu circa 3 puncte procentuale sub cea a cifrei de afaceri valorice externe, ceea ce ar însemna un export direct de la producători situat peste cel estimat pentru societățile intermediare.

Grafic nr. 5 Evoluția exportului de bunuri industriale și valorii cifrei de afaceri pe piața externă

- modificare procentuală față de trimestrul similar din anul anterior -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

* Dinamica valorii exportului de bunuri industriale s-a calculat din evoluția indicatorului în mld.euro

* Dinamica valorii cifrei de afaceri pe piața externă s-a calculat din valoarea exprimată în lei

Stocurile

În trimestrul IV 2023, **stocurile de produse finite** au scăzut cu 1,1%, comparativ cu trimestrul anterior, evoluție ce urmează după reduceri succesive începând cu cel de-a doilea trimestru al anului 2023. De asemenea, stocurile de produse finite s-au diminuat cu 12,4% față de trimestrul similar al anului 2023, în condițiile scăderii de 1,8% a producției industriale și creșterii cu 4,4% a volumului cifrei de afaceri pe total industrie, evoluția negativă a stocurilor urmând, de asemenea, după majorări succesive ale acestora, din trimestrul II 2021 și până la nivelul trimestrului II 2023, față de perioadele similare.

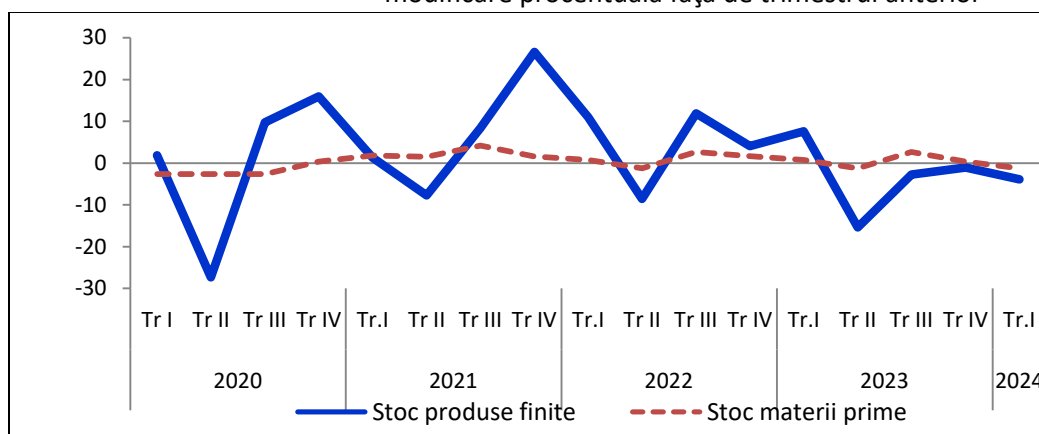
Agenții economici apreciază că la nivelul primului trimestru al anului 2024 stocurile de produse finite se vor reduce cu 3,9% față de trimestrul anterior al anului 2023, în condițiile în care se estimează scăderi, atât ale volumului producției industriale de 3,3%, cât și ale volumului cifrei de afaceri pe total industrie de 3,0%. În același timp, comparativ cu trimestrul I 2023, este prevăzută pentru perioada ianuarie - martie a anului curent o reducere importantă de 21,7%, care să echilibreze majorările de stocuri anterioare. Această evoluție a stocurilor de produse finite indică persistența presiunilor asupra sectorului industrial în ceea ce privește reducerea acestora, în nevoia ajustării producției, în funcție de cerere și incertitudinile mediului economic.

În ceea ce privește **evoluția stocurilor de materii prime** în primul trimestru al acestui an, agenții economici preconizează o scădere de 1,2% față de trimestrul anterior, după ce acestea au crescut ușor cu 0,4% în trimestrul IV 2023, față de perioada precedentă. Această reducere a stocurilor de materii prime poate reflecta preocuparea agenților economici de a evita posibile acumulări de materii prime și perturbări ale echilibrului financiar la nivelul societăților.

Scăderea de 1,2%, a stocurilor de materii prime, estimată de agenții economici pentru trimestrul I 2024, față de perioadă anterioară ar proveni, în special, din anumite sectoare industriale care pot depăși media pe total industrie, cum ar fi: fabricarea autovehiculelor de transport rutier (-2,3%), industria alimentară (-2,0%), fabricarea echipamentelor electrice (-1,9%), fabricarea băuturilor (-1,8%), fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țiteiului (-1,5%).

Grafic nr. 6 Evoluția stocurilor de produse finite și materii prime

- modificare procentuală față de trimestrul anterior -

Sursa: prelucrări CNSP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură

Gradul de utilizare a capacităților de producție

Eurostat publică, pe baza rezultatelor unei anchete, **evoluția gradului de utilizare a capacităților de producție** în industria prelucrătoare. Sfera de cuprindere diferă de estimările privind gradul de utilizare a capacităților de producție economice din eșantionul CNSP, eșantion în care sunt incluse atât industria extractivă, cât și producția și furnizarea de energie electrică și termică.

Agenții economici se așteaptă ca pentru trimestrul I 2024, să se atingă un nivel al gradului de utilizare a capacităților de producție pe total industrie, de 77,10%, în creștere ușoară, cu 0,8 puncte procentuale față de trimestrul anterior, avându-se în vedere ușoare majorări în anumite ramuri industriale, cum ar fi: producția și furnizarea de energie electrică și termică, activități de servicii anexe extracției, fabricarea autovehiculelor de transport rutier, fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țiteiului, fabricarea echipamentelor electrice.

Previțiunile Eurostat pentru trimestrul I 2024 indică un randament de 72,0%, respectiv tot o creștere față de trimestrul IV 2023, respectiv de 4,9 puncte procentuale a gradului de utilizare în industria prelucrătoare, față de trimestrul anterior.

Tabel nr. 4 Gradul de utilizare a capacităților de producție

- % -

AN	Gradul de utilizare	Trim.I	Trim.II	Trim.III	Trim.IV
2020	Estimări CNSP - total ind.	83,9	70,8	77,1	78,5
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	74,7	71,9	65,9	70,8
2021	Estimări CNSP - total ind.	74,5	79,6	70,8	73,8
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	73,0	73,2	73,4	72,6
2022	Estimări CNSP - total ind.	75,5	76,3	75,6	77,8
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	72,7	71,7	70,5	75,2
2023	Estimări CNSP - total ind.	75,0	74,7	75,3	76,3
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	72,6	67,7	68,5	67,1
2024	Estimări CNSP - total ind.	77,1			
	Estimare EUROSTAT – ind. prel.	72,0			

Sursa: prelucrări CNSP pe baza rezultatelor din ancheta de conjunctură și Eurostat

Diferențele între estimările agenților economici și previziunile Eurostat pentru trimestrul I 2024 pot fi explicate prin creșterea gradului de utilizare a capacităților de producție în industria extractivă și producția și furnizarea de energie electrică, peste nivelul celor din industria prelucrătoare.

Numărul
mediu de
salariați

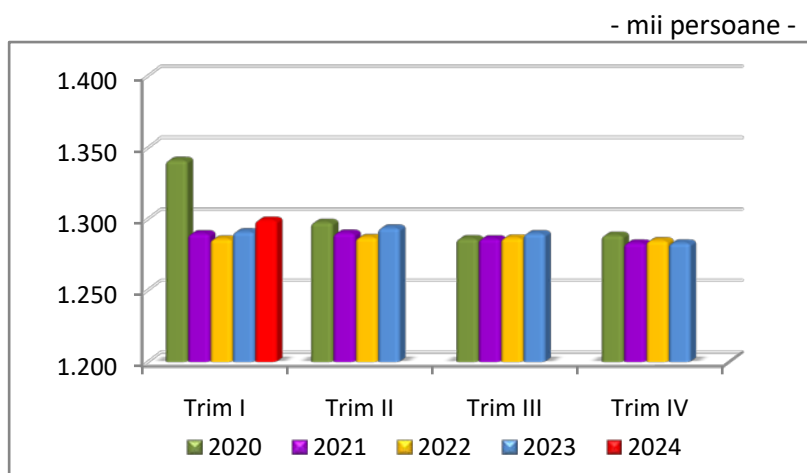
În cel de-al patrulea trimestru al anului 2023, **numărul mediu de salariați** a scăzut ușor, cu 0,5%, față de cel de-al treilea trimestru din anul curent, și s-a redus cu doar 0,1%, comparativ cu perioada similară a anului 2023, aceste marje reduse de oscilație arătând o dinamică destul de stabilă a acestui indicator. Datele pentru efectivul salariaților la nivelul trimestrului IV 2023 au fost prognozate la valori apropiate în lucrarea anterioară, și anume -0,4% față de trimestrul anterior, respectiv exact cifra realizată de -0,1%, comparativ cu trimestrul IV 2022. La nivelul anului 2023 se poate menționa o majorare de 0,3% a numărului mediu de salariați, comparativ cu anul 2022, iar valoarea estimată pentru acest indicator a fost identică cu valoarea realizată, de 0,3% în lucrarea anterioară.

Principalele ramuri industriale în care s-au înregistrat creșteri ale numărului mediu de salariați la nivelul anului 2023 au fost: fabricarea produselor din tutun (9,3%), fabricarea produselor de cocserie (7,7%), industria alimentară (5,8%), fabricarea calculatoarelor (5,0%), alte activități extractive (3,7%). Au existat și scăderi ale numărului mediu de salariați din industrie, pentru aceeași perioadă de analiză, la peste jumătate dintre ramuri, dintre care putem menționa: extracția minereurilor metalifere (-13,4%), extracția cărbunelui superior și inferior (-5,8%), tăbăcirea și finisarea pieilor (-5,6%), fabricarea de mobilă (-5,2%), fabricarea produselor textile (-3,9%).

Pe baza datelor transmise de respondenți și a evoluției din anul 2023, se estimează pentru primul trimestru al anului 2024 un număr de circa 1.299 mii persoane, ceea ce ar reprezenta o creștere de 1,3%, a numărului de salariați față de trimestrul anterior, în timp ce comparativ cu trimestrul I 2023, se așteaptă tot o majorare de 0,6% a numărului de salariați.

Astfel, pentru majoritatea ramurilor industriale se vor înregistra creșteri ale numărului de salariați, la nivelul primului trimestru al anului 2024 față de trimestrul IV 2023, cele mai mari, de circa 3%, preconizându-se în cazul următoarelor sectoare: repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (4,6%), fabricarea altor mijloace de transport (4,3%), alte activități extractive (4,0%), fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie (3,7%), fabricarea produselor din tutun (2,8%).

Grafic nr. 7 Evoluția numărului mediu de salariați din industrie

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

Pentru trimestrul I 2024 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Pentru câteva sectoare afectate într-o măsură mai mare de restrângerea activității se prevăd reduceri de personal de peste 0,5% și anume: extracția cărbunelui superior și inferior (-3,8%), activități de servicii anexe extracției (-2,0%), tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-1,1%), captarea, tratarea și distribuția apei (-0,5%).

Productivitatea muncii

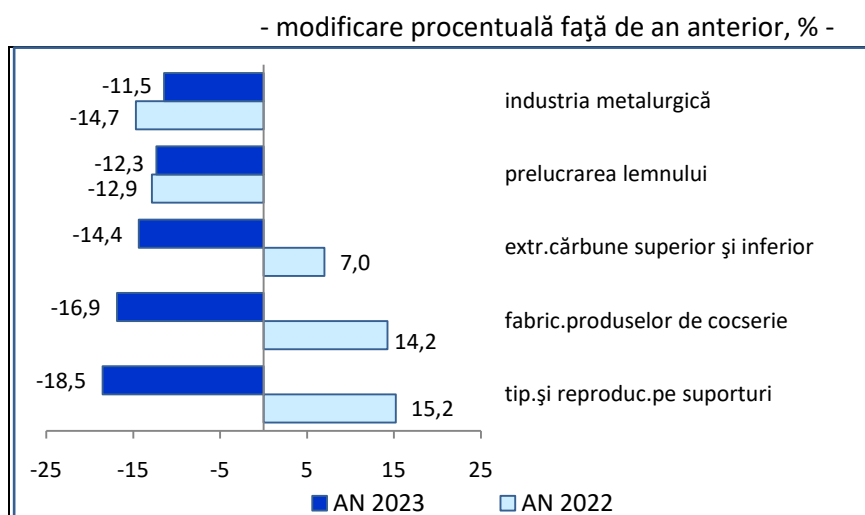
Pe baza datelor statistice care consemnează o mărire de 0,4% a producției industriale și o diminuare ușoară de 0,5% a numărului de salariați din industrie în perioada octombrie - decembrie 2023, comparativ cu trimestrul III 2023, s-a înregistrat o creștere de 0,8% a **productivității muncii**.

Față de trimestrul similar al anului 2022, productivitatea muncii s-a redus cu 1,5% în trimestrul IV 2023, în contextul scăderii cu 1,8% a producției industriale și diminuării ușoare, cu 0,1% a numărului mediu de salariați pe total industrie, în aceeași perioadă de analiză. La nivel de an, productivitatea muncii s-a redus cu 3,3%, față de anul 2022.

Ramurile în care s-au înregistrat scăderi ale productivității muncii la nivelul anului 2023, comparativ cu anul anterior, reprezintă trei sferturi din ramurile industriale analizate, dintre acestea evidențiindu-se următoarele: tipărirea și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor (-18,5%), fabricarea produselor de cocserie (-16,9%), extracția cărbunelui superior și inferior (-14,4%), prelucrarea lemnului (-12,3%), industria metalurgică (-11,5%), fabricarea produselor textile (-10,8%).

Pentru aceeași perioadă de analiză se pot menționa și creșteri ale productivității muncii pentru câteva dintre sectoarele industriale, dintre care putem aminti majorări de peste 5% în următoarele ramuri: extracția minereurilor metalifere (18,7%), fabricarea de mașini, utilaje și echipamente (12,2%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (6,1%).

Grafic nr. 8 Evoluția productivității muncii în ramurile cu cele mai importante scăderi

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS

În primul trimestru al anului curent, în condițiile unei scăderi estimate a volumului producției industriale (3,3%), respectiv o mărire de 1,3% a numărului de salariați din industrie se prognozează o reducere de 4,9% a productivității muncii față de trimestrul IV 2023. Comparativ cu trimestrul similar din anul 2023, conform acestor estimări, se prevede o scădere de 6,0% a productivității muncii, diminuarea productivității muncii semnalând posibile dificultăți ale sectorului de producție, care, pe termen mediu, pot genera costuri mai mari și scăderea competitivității produselor industriale autohtone.

Costul unitar cu forța de muncă

În cel de-al patrulea trimestru al anului 2023, **costul unitar cu forța de muncă în industrie** a crescut cu 7,7% față de trimestrul anterior, pe fondul unei mărimi de 7,8% a salariului net, în timp ce față de trimestrul corespunzător din anul 2022 s-a majorat cu 17,6%, iar la nivel de an a crescut cu 21,2%, în contextul unei spor salarial de 17,1%, pentru aceeași perioadă de analiză.

La nivelul primului trimestru al anului 2024, agenții economici se așteaptă la o creștere de 2,8%, a costului unitar cu forța de muncă față de trimestrul anterior, respectiv de 17,9%, comparativ cu trimestrul corespunzător al anului 2023, în contextul unei posibile majorări de 10,9% a salariului net pe total industrie, respectiv unei scăderi a productivității muncii în același interval de analiză (-6,0%).

Prețurile producției industriale

În ceea ce privește **prețurile producției industriale**, în cel de-al patrulea trimestru al anului 2023 s-a înregistrat o scădere a acestora cu 4,8% față de trimestrul similar al anului 2022, înregistrându-se evoluții negative, după creșteri succesive începute din trimestrul I 2021. Reducerea prețurilor pe total a fost influențată, în principal, de o reducere mai amplă a componentei interne (-6,2%), dar și de prețurile pieței externe (-0,8%).

La nivel de an, prețurile de producție per total au crescut cu 4,7%, avându-se în vedere o ascensiune mai ridicată a prețurilor industriale pe piața internă (5,6%), respectiv de 2,3% pentru prețurile pe piața externă. Astfel, s-au consemnat majorări pentru prețurile de producție pe total, în următoarele ramuri: distribuția apei, salubritate (20,8%), fabricarea produselor farmaceutice de bază (17,6%), fabricarea băuturilor (17,3%), producția și furnizarea de energie electrică și termică (13,6%), repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor (13,4%), activități de servicii anexe extracției (13,2%).

Tabel nr. 5 Evoluția prețurilor producției industriale

- modificare procentuală față de trimestrul similar -

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2020	2,7	-1,4	-0,8	-0,5
2021	3,2	10,6	16,3	29,6
2022	43,4	44,3	49,1	38,3
2023	20,6	7,8	-2,3	-4,8
2024	-4,9			

Sursa: prelucrări CNSP pe baza datelor INS;

Pentru trimestrul I 2024 - rezultatele din ancheta de conjunctură

Pe baza estimărilor agenților economici din sectorul industrial se așteaptă ca în primul trimestru al anului curent costurile de producție să crească ușor cu 0,5% raportat la trimestrul IV 2023, evoluție posibilă pe baza unei majorări de 0,6% a prețurilor pe piața externă. Comparativ cu perioada ianuarie - martie 2023, prețurile de producție estimate vor scădea pe total cu 4,9%, componenta internă reducându-se cu circa 7%, iar cea externă este posibil să crească cu 0,7%.

Volumul creditelor

În urma prelucrării datelor din sondajul de conjunctură pentru sectorul industrial, în primul trimestru al anului curent față de trimestrul IV 2023, agenții economici se așteaptă la o creștere de 1,4% pentru **volumul creditelor acordate agenților economici** din industrie, respectiv o scădere de 0,8% a **volumului creditelor restante**.

Astfel, ponderea creditelor restante în total credite, în trimestrul I 2024 se estimează că se va menține la 1,4%, față de valoarea acestora înregistrată în trimestrul IV 2023, ceea ce poate indica o păstrare a calității portofoliului de credite și continuă să aibă un impact pozitiv asupra stabilității financiare și performanței economice a agenților din industrie.

Tabel nr. 6 Ponderea creditelor restante în total credite (%)

	Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
2020	2,5	2,5	2,4	2,2
2021	2,1	2,0	1,9	1,8
2022	1,7	1,6	1,5	1,4
2023	1,4	1,4	1,4	1,4
2024	1,4			

Sursa: prelucrări CNSP

Pentru trimestrul I 2024 - rezultatele din ancheta de conjunctură

*

* *

Metodologie

Comisia Națională de Strategie și Prognoză (CNSP) realizează trimestrial o **Anchetă economică de conjunctură** în sectorul industrial, care, pe baza răspunsurilor agenților economici intervievați referitor la nivelul producției industriale, a comenzilor, stocurilor și prețurilor, poate contribui la fundamentarea de prognoze pe termen scurt. Ancheta se bazează pe un eșantion de agenți economici (selecțai de CNSP din bilanțurile contabile depuse la Ministerul Finanțelor) care răspund la un chestionar elaborat în cadrul direcțiilor de specialitate ale instituției.

Eșantionul este alcătuit după o metodologie bine determinată, bazată pe metoda de sondaj pe grupe de natură stratificată la care s-a ținut cont de dimensiunile întreprinderii (număr de personal), ponderea grupei în producția ramurii industriale și ponderea ramurii în total producție industrială.

Pentru anchetele de conjunctură realizate în anul 2024 s-a stabilit un eșantion de 513 agenți economici din sectorul industrial, fiind rezultatul unei rate de sondaj de 15,0% și un grad de acoperire de circa 61%.

Spre deosebire de celelalte sondaje pe termen scurt (sondaje realizate de Institutul Național de Statistică și Banca Națională a României) care au la bază aprecierea de către cei intervievați a tendinței de evoluție, prin încadrarea sa în categorii ca ascendent, stabilitate, descendent, operându-se cu solduri conjuncturale, prezenta anchetă abordează încadrarea evoluției fiecărui indicator în plafoane de creștere/descreștere prestabilite, permițând astfel o cuantificare sub formă de procent a tendințelor viitoare. Intervalele luate în considerare ca fiind posibile pentru creștere sau scădere, sunt stabilite avându-se în vedere evoluțiile recente și cele viitoare ale unor parametri.

Principiul de calcul folosit la dezvoltarea anchetelor conjuncturale în cadrul CNSP are la bază metoda ponderărilor succesive, care ține seama de modificările structurale ale producției, stocurilor sau comenzilor, folosindu-se vectori de coeficienți calculați trimestrial care corectează datele de început de an. Pentru o evaluare complexă a opiniei agenților economici, rezultatele anchetei sunt comparate cu realizările din perioadele anterioare, fie cele publicate de INSSE, fie cele din anchetele de conjunctură precedente, după cum se specifică la fiecare indicator.